

csak olyan helyekre lehet beosztani, ahol nem keltik annak látszatát, mintha a veszteségek alól ki akarnák magukat vonni.²²

A minisztériumban sokan rokonszenveztek ezekkel a javaslatokkal, mégsem valósultak meg. Az adott időpontban Magyarország fő gondja az volt, hogy az erdélyi kérdés miatt nem kerülnek-e nyílt konfliktusba Romániával. A zsidók között sok volt az orvos, az állatorvos, a gyógyszerész, a mérnök, sokuk rendelkezett gépjármű-vezetői jogosítvánnyal, s ezekre az emberekre égető szükség volt a hadseregben. A vezérkar április 15-én arról panaszkodott, hogy sok katonai és munkaszolgálatos-alakulatot nem tudnak elirányítani, mert nincs vagy kevés a fentebb felsorolt szakember. Április 12-én és július 9-én pontosan ennek a témának a megbeszélésére értekezletet tartottak a honvédelmi minisztériumban. Az utóbbin az a határozat született, hogy a zsidó szakembereknek polgári foglalkozásuknak megfelelő beosztást kell adni a hadseregben, de vezető tisztségbe nem kerülhetnek, parancsnokok nem lehetnek. A zsidó sofőrök mint segéd-gépkocsivezetők kerüljenek járműre, és segítsenek a vezetőnek. Mindazokat a zsidókat, akikre a fegyveres erőknél nem volt szükség vagy akiket alkalmatlannak találtak arra, hogy ott szolgáljanak, különleges munkásszázadokba²³ hívták be. Ezek kizárólag zsidókból álltak, és akárcsak a közérdekű munkaszolgálatos-alakulatokat, ezeket is keresztény tisztek parancsnoksága alá helyezték. A munkásszázadokba beosztott zsidó tisztek csak szakasz- vagy rajparancsnokok lehettek, de ebben a beosztásban is csak 1941 derekáig maradhattak meg.

1940 nyarán végrehajtották a mozgósítási és általános felfegyverzési programot, s a különleges munkásszázadokat is háborús létszámúra töltötték föl. Július 17-én 60 munkásszázad volt, de a terv úgy szól, hogy rövid időn belül 90-100-nak kell lenni.²⁴

A zsidók mozgósítását különben a vezérkar szorgalmazta. Így, úgymond, nemcsak katonai érdekek elégültek ki, de a zsidók nem bomlaszthatják a hátszögöt, és a magyarság láthatja, hogy a zsidók is kiveszik részüket a mozgósításból.²⁵

A zsidó munkaszolgálatot a magyar-román válság forrpontján, 1940. augusztus 23-án szabályozta a honvédelmi minisztérium. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanácsnak egy korábbi határozata alapján a minisztérium titkos rendeletet adott ki,²⁶ amely úgy szól, hogy minden zsidót – és nem csupán a hadviselteket – munkára kell behívni, s életkoruk és egészségi állapotuk szerint osztályozva kell őket besorolni. A fiatalabbakból és egészségesebből tábori zsidó munkásszázadokat kell szervezni, a korosabbakat és törékeny egészségi állapotúakat, akik csak kiegészítő szolgálatra alkalmasak, honi zsidó munkásszázadokba kell beosztani.²⁷ Akik ezekből a szá-